

Engelbrecht, Wilken

Olomouc op de drempel van de magisterstudie

Brünner Beiträge zur Germanistik und Nordistik. 1999, vol. 13, iss. Sonderheft, pp. [73]-83

ISBN 80-210-2055-5

ISSN 1211-4979

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/105880>

Access Date: 22. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

WILKEN ENGELBRECHT

OLOMOUC OP DE DREMPEL VAN DE MAGISTERSTUDIE

Op 15 november 1995 kon de Katheder voor Germanistiek te Olomouc velen welkom heten bij de officiële opening van de driejarige baccalaureaatsstudie Nederlands in Olomouc. Op zaterdag 25 oktober 1997 kwam daar officieel een vijfjarige magisterstudie bij. Daarmee overschreed de Univerzita Palackého als tweede universiteit van Tsjechië (na Praag) een belangrijke drempel: de drempel van bijvakstudie naar hoofdvakstudie. Dat is tevens een moment om even bij stil te staan – op een drempel staat men immers wat hoger en heeft men beter uitzicht.

Het woord 'drempel' is in het Tsjechisch 'práh'. Dit woord kan ook worden aangetroffen in de naam van een voor de neerlandistiek belangrijke stad, Praha (Praag), eigenlijk een natuurlijke drempel in de Moldau, de Vltava. Begin dit jaar werd de heer Engelbrecht door zijn Praagse collega's bedankt voor zijn bescheiden bijdrage in hun 75-jarig jubileum. De opening van de magisterstudie was het juiste moment om te repliceren: Olomouc je trpaslík, který stojí na ramenou Prahy. Zonder de aanmoediging van Olga Krijtová zou er noch een vakgroep Nederlands te Olomouc, noch ook een te Bratislava bestaan.

Ter gelegenheid van de opening van de vijfjarige magisterstudie Nederlands te Olomouc werd aan Wilken Engelbrecht een persoonlijke Visser-Neerlandia-prijs toegekend. In deze prijs werd niet alleen hijzelf, maar vooral ook de hele vakgroep germanistiek en de complete Palacký Universiteit geëerd. Om deze reden werd tweederde van het aan de prijs verbonden bedrag van vijftienduizend gulden aan de universiteit overhandigd. De prijs werd toegekend vanwege de verdiensten van de heer Engelbrecht als heroprichter van de neerlandistiek te Bratislava (1990–1994) en te Olomouc (1990–heden) en zijn rol in de Tsjecho-slowaakse neerlandistiek in het algemeen.

Aangezien meer dan eens de vraag is gesteld, hoe het mogelijk is dat er aan een universiteit waar tevoren voor de neerlandistiek niets was, een dergelijke positie werd opgebouwd, wil het navolgende stuk hier kort een antwoord op geven.

In velerlei opzicht is er sprake van toeval, toevalligheden die altijd weer op het juiste ogenblik geschieden. Het toeval wilde dat Engelbrechts collega Marianna Orávcová van het Filosofisch Instituut van de Slowaakse Academie van Wetenschappen hem bekend maakte met het Instituut voor Semitische en Klassieke Talen van de Comenius-Universiteit aldaar, alwaar de heer Engelbrecht in oktober 1990 werkcolleges Middeleeuws Latijn ging geven. Het toenmalige plaatsvervangende hoofd van het Instituut voor Germanistiek, Rudolf Gedeon, nam bij die gelegenheid zijn kans waar en vroeg hem om Nederlands te gaan geven. Via Bratislava hoorde men weer in Olomouc van zijn bestaan. Hier kruiste het ene toeval het andere: Aimé van Santen kwam onder de eerste naoorlogse rector Ludvík Fischer in Olomouc. Fischer had de oorlog goeddeels in Nederland ondergedoken doorgebracht. Aimé van Santen en diens vrouw Eugenie woonden in Olomouc bij de ouders van Lucy Topol'ská die in 1990 het plaatsvervangende hoofd van het Instituut voor Germanistiek te Olomouc was.¹

De oorspronkelijk als tijdelijk bedoelde cursus sloeg zowel in Bratislava als ook in Olomouc dermate aan dat besloten werd om de studie Nederlands opnieuw op te bouwen.² In Bratislava werd al in 1991 besloten om met ingang van september 1992 een magisterstudie in te voeren. Het toeval – de opvolging van de oude decaan door de rassist Slímak – stak er een stokje voor. Als gevolg daarvan bracht Wilken Engelbrecht de tweede helft van 1991 in Utrecht door met bijscholing aan het James Boswell-instituut, terwijl zijn colleges te Olomouc werden waargenomen door Sara van Halsema, dochter van J. F. van Halsema (VU Amsterdam). In het wintersemester van 1991 werd tevens voor het eerst contact gelegd met de Nederlandse Taalunie die de plannen financieel mogelijk maakte.

Vanaf 1992 functioneerde de heer Engelbrecht op twee werkplekken en korte tijd zelfs op drie – de laatste betrof het opbouwen van een faciliteit Latijn bij het instituut voor geschiedenis van de Silezische Universiteit in Opava³. Het toeval wilde dat hij begin 1992 door de middeleeuws germanist Václav Bok werd gevraagd om naar geschikte kandidaten voor een post Latijn in České Budějovice uit te kijken. Hij wist de student-assistente van de hoogleraar Middeleeuws Latijn te Brno over te halen om die post aan te nemen. Met deze

1 Zie het artikel van dr. Niels Bokhove in deze bundel.

2 In Bratislava bestond Nederlands als hoofdvak van 1929 tot 1959, in Olomouc als keuzevak van 1947 tot 1951. Vgl. Wilken Engelbrecht, "De draad weer opgepakt. Nederlands in Bratislava en Olomouc", in: *Neerlandia* 98, 5 (1994), p. 185–187 en Wilken Engelbrecht, "Nederlands te Olomouc in een breder perspectief", in: Leopold R. G. Decloedt en Wilken W. K. H. Engelbrecht (ed.), *Didactiek van de Nederlandse Taal en Cultuur in Midden- en Oost-Europa. Didaktika jazyka a kultury nizozemštiny ve střední a východní Evropě* (Olomouc: Uitgeverij van de Palacký Universiteit, 1997), p. 139–148.

3 Tot juli 1996 gaf de heer Engelbrecht naast Nederlands ook colleges Middeleeuws-Latijn en wel te Bratislava (1990–1991), te Opava (1992–1993) en te Olomouc (1993–1996).

assistente, Jana Vašátková, trad hij Later in het huwelijk en in de lente van 1997 moeder werd hun zoon Willem-Jaroslav Engelbrecht geboren.

Sinds de deling van Tsjechoslowakije was er een aparte werkvergunning voor Slowakije nodig. Deze werd in 1993 zonder probleem verkregen, maar in 1994 niet. De reden was dat de heer Engelbrecht inmiddels op grond van zijn huwelijk zijn vaste woon- en verblijfplaats in Tsjechië had. Er werd naar een opvolger gezocht om de post in Bratislava te kunnen continueren en deze werd – via Bratislaafse studenten van de heer Engelbrecht – in de persoon van de slavist Abram Muller gevonden. Deze werd per 1 juni 1994 Engelbrechts opvolger en kon op 22 november 1996 alsnog het Nederlands officieel als magisterstudie openen. De decaan die het hem mogelijk maakte, was overigens Engelbrechts voormalige chef Jan Pauliny, hoogleraar Semitische talen.

In november 1993 maakte een studiegroep van de Nederlandse Taalunie en de Ministeries van Onderwijs van Nederland en Vlaanderen een reis door Midden-Europa. Doelstelling was om te onderzoeken wat extra steun zou kunnen opleveren. Het bezoek aan Olomouc en de belofte van extra hulp bleek voor het decanaat een voldoende motivatie om in 1995 een driejarige baccalaureaatsstudie te openen. Een extra stimulans vormde het van 17 tot 20 mei 1995 te Olomouc gehouden regionale colloquium neerlandicum (het derde na de omwentelingen van 1989) met de titel "Didactiek van de Nederlandse Taal- en Cultuur in Midden- en Oost-Europa". Niettegenstaande het feit dat Olomouc destijds slechts een keuzevak Nederlands met slechts één lector en een tiental studenten herbergde, werd het colloquium een succes.⁴ Een belangrijke rol bij dit succes speelde het lidmaatschap van Engelbrecht in het stedenplatform Olomouc–Veenendaal (sinds 1993), waardoor er nauwe relaties met het stadhuis bestonden, hetgeen de organisatie aanzienlijk vergemakkelijkte. Deze band bleek overigens ook bijzonder van nut bij het organiseren van het dubbelcongres van 1997 in Brno en Olomouc.

Op dit regionale congres werd besloten om de zetel van de op 18 mei 1995 opgerichte regionale vereniging "Comenius. Vereniging voor Neerlandici van Midden- en Oost-Europa" – een initiatief van Leopold Decloedt (Wenen/Brno) en een aantal andere collega's – te Olomouc te vestigen. De heer Engelbrecht werd tevens bestuurslid in de functie van penningmeester.⁵ Olomouc is tevens

---

4 Eerdere colloquia vonden plaats in Boedapest in 1991 en in Wrocław in 1993. Het volgende is voor 1999 gepland te Bratislava.

5 Het oprichtende comité bestond uit Leopold Decloedt (Brno/Wenen), Ester Zelenka (Boedapest) en Wilken Engelbrecht (Olomouc). Het eerste bestuur van 1995–1997 werd gevormd door Leopold Decloedt (Brno/Wenen, voorzitter), Jerzy Koch (Wrocław, secretaris), Wilken Engelbrecht (Olomouc, penningmeester), Ester Zelenka (Boedapest, lid) en Stefan Kiedroń (Wrocław, lid). In 1997 werd het bestuur voor de periode tot 1999 gekozen, waarbij de heren Decloedt en Engelbrecht hun functies behielden, de heer Kiedroń werd herkozen en de nieuwe secretaris werd. Als nieuwe bestuursleden werden gekozen Paul van den Heuvel (Bratislava/Ljubljana) en Jelica Novaković (Belgrado).

de plaats waar de wetenschappelijke reeks van de vereniging onder de titel *Amos. Acta Comenii Societatis Neerlandicorum Europae Centralis et Orientalis* uitkomt. De redactie van het ledenblad *Werkwinkel* berust bij Hanny Visser van de Karelsuniversiteit te Praag.

Gelijktijdig ontstonden op het rectoraat van de Palacký Universiteit plannen om van de baccalaureaatsstudie zo snel mogelijk een vijfjarige magisterstudie te maken. Het feit dat vier van de tien aangenomen baccalaureaatsstudenten al over een goede beheersing van het Nederlands beschikten en in staat bleken om vrijwel direct de examens voor het eerste blok af te leggen, kwam deze plannen tegemoet. Hierdoor konden de eerste baccalaureaten al na twee jaar in plaats van na drie jaar hun diploma uitgereikt krijgen. Aangezien er te Praag al sinds jaar en dag een volledige klassieke studie Nederlands bestaat en er in de regio Noord-Moravië grote behoefte bestaat aan tolken en vertalers, werd besloten om de studie vooral praktisch te oriënteren. Om de studie anderzijds een bredere basis te geven, werden de vakken Afrikaans en Friese taal en cultuur tevens officieel in het programma opgenomen, waarmee de Palacký Universiteit voor alsnog de enige Tsjechische universiteit is die deze vakken als vast onderdeel van het curriculum aanbiedt.⁶ De Nederlandse Taalunie maakt de financiering van een tweede lector tot juli 1999 mogelijk en met het oog op de plannen werd kennis van het Fries en Afrikaans als "wenselijk" in de personeelsadvertentie opgenomen. Weer kwam het toeval te hulp. Ten eerste ging Edna Deudney eind 1996 in Port Elizabeth met pensioen. Zij bleek bereid te zijn om feitelijk voor niets in Olomouc te gaan werken. Daarnaast speelde een rol dat Durk Gorter in december 1996 hoogleraar Fries werd aan de Universiteit van Amsterdam en nieuwsgierig was naar de Olomoucer plannen met het Fries.

De Palacký Universiteit was zich van het belang van de geboden mogelijkheid bewust en bleek bereid om bovenop het reeds afgesproken tweede lectoraat nog een extra arbeidsplaats Afrikaans voor mevrouw Deudney te creëren, zulks niettegenstaande niet geringe financiële problemen. Hiermee ontstond de eerste sectie Afrikaanse taal- en letterkunde in Tsjechië. De mogelijkheid van een overeenkomst met de Universiteit van die Oranje-Vrystaat te Bloemfontein wordt onderzocht.

Nader contact met D. Gorter leidde tot een door het Prins Bernhard Fonds gefinancierde en onder auspiciën van de vereniging Comenius gehouden eerste internationale zomercursus Fries buiten Nederland in juli 1997. Aan deze cursus namen vijftien studenten en vijf docenten uit heel Midden-Europa deel. Ondanks de ergste overstromingen in Moravië en Olomouc sinds vijfhonderd jaar was de cursus een succes. Het ligt in de bedoeling om met de sectie Fries van de Universiteit van Amsterdam tot een overeenkomst te komen teneinde het onderwijs van het Fries een vaste plaats op het Olomoucer curriculum te geven.

---

⁶ Inmiddels wordt er ook te Praag Fries en Afrikaans aangeboden.

Tot zover werd vanaf de drempel teruggekeken. Het is tijd om vooruit te kijken. De opening van de magisterstudie sluit een periode af. Een periode van voortdurend improviseren, van opbouwen. Het was een moeilijke, maar heel leuke periode. Nu breekt een periode van consolidatie, van alledaagsheid aan. Wat is opgebouwd moet gaan opbloeien en het beloofde ook gaan waarmaken. Ook dat zal lang niet altijd gemakkelijk zijn, maar er wordt met vertrouwen vooruit gekeken, in de hoop dat alledaagsheid geen alledaagse sleur zal worden. De actieve bemoeienis van Olomoucer studentes bij het tolken tijdens en na de overstromingen van juli 1997, waarbij de tolktraining praktische vruchten afwierp, heeft het nut van de gekozen oriëntatie aangetoond.

Nederlands is internationaal gezien een klein vak. Derhalve kan niet worden volstaan met het opleiden van taal- en letterkundigen. Ze moeten er immers hun brood mee verdienen. In Praag is dat gemakkelijk, maar in Olomouc zal werk moeten worden geschapen waar dat er niet is. Er zijn vele stedenbanden tussen Tsjechië, Nederland en Vlaanderen. Kennis van de wederzijdse taal verhoogt ook wederzijds begrip. Om die reden is al in het schooljaar 1995/96 met een bescheiden proefproject Nederlands als schoolvak begonnen bij het Slovácké Gymnázium te Olomouc⁷. Daarbij gaat men uit van een trits doelstellingen:

1. Bevordering van wederzijds begrip tussen de 36 partnersteden in Tsjechië en hun partners in Nederland door de taal aan de Tsjechische scholieren aan te bieden.
2. Verhoging van de kwaliteit van het Nederlands als studievak. Naarmate meer scholen het vak als keuzevak aanbieden, kan evenredig meer worden uitgegaan van voorkennis van het Nederlands bij eerstejaars studenten aan de universiteit.
3. Op termijn invoeren van het Nederlands als vak op Tsjechische horecavak scholen. Gegeven het feit dat jaarlijks ruim driekwart miljoen Nederlandstalige toeristen Tsjechië bezoeken, scoort het vak qua toeristisch belang direct na het Duits. Hiermee zou tevens een forse hoeveelheid potentiële arbeidsplaatsen voor afgestudeerde neerlandici ontstaan.

Er bestaan tientallen kwalitatieve Nederlandstalige methodes voor beginners, maar slechts weinige voor gevorderden en feitelijk geen voor universitaire studies Nederlands van niet-moedertaalsprekers. Naar Midden-Europese maatstaven zijn de beschikbare methodes bijzonder prijzig, weshalve boekensubsidies van de Nederlandse Taalunie nogal eens aan de aankoop van methodes in plaats van aan primaire en secundaire literatuur moeten worden besteed. Dit is specifiek een probleem voor studenten uit Midden-Europa met een Slavische taal als moedertaal.

Er zijn twee oplossingen voor dit probleem denkbaar:

1. Het uitgeven van licentie-uitgaven van succesvolle Nederlandse en Vlaamse methodes. Deze oplossing heeft de heer Engelbrecht tijdens de vergadering

---

⁷ Leraressen waren in 1995/96 Eva Toufarová en in 1996/97 en 1997/98 Marie Hrachovcová.

op 26 augustus 1997 te Leiden van vertegenwoordigers van de extramurale docenten neerlandistiek met de Interparlementaire Commissie bepleit. Inmiddels zijn de uitgevers van de methode *Help!* in samenwerking met de sectie neerlandistiek van de Karelsuniversiteit te Praag bezig om die gedachte in de praktijk om te zetten.

2. Het zelf uitgeven van methodes. Dankzij de grote inspanningen van de Praagse collega's is er inmiddels een nieuwe druk van het grote woordenboek Nederlands-Tsjechisch beschikbaar. Het Tsjechisch-Nederlandse deel kan in 1998 worden verwacht. Vermelding verdienen ook de herziene uitgave van de *Učebnice nizozemštiny* van Olga Krijtová (Praha: Karolinum 1995) en de nieuwe methode *Učebnice nizozemštiny pro Čechy. Wegwijs worden in Nederlands* van Ems Máčelová-Van den Broecke en Dana Spěváková (Praha: H+H/SPN 1997). Daarmee is het ergste leed geleden, maar een nieuwe druk van het verdienstelijke literatuurhistorische overzicht *Průvodce dějinami nizozemské literatury* van Hans en Olga Krijt (Praha: Panorama 1990), een beknopte contrastieve grammatica, oefeningboeken, repetitoria, een geschiedenis van de Benelux en een conversatielexicon blijven desiderata. Alle Tsjechische neerlandici hebben daarbij te kampen met weektaken, waar menig Nederlandse leraar in het middelbaar onderwijs voor terug zou schrikken, dus veel tijd voor extra werk is er niet.

In Olomouc is om deze reden besloten om licentie-uitgaves van Poolse scripta te maken teneinde in de ergste manco's te voorzien. Zo zal tweederde van de genoemde Visser-Neerlandiaprijs worden besteed aan het uitgeven van een Tsjechische grammatica Nederlands op basis van de Poolse van Norbert Morciniec en van zijn oefeningenboekje.⁸ Een volledig eigen project dat eveneens hieruit zal worden betaald is een repetitorium van historische en literaire data dat de studenten bij de voorbereiding van tentamens ter beschikking moet staan. Voorts is het de bedoeling om in samenwerking met de neerlandici te Boedapest te komen tot de uitgave van een historische atlas van de Nederlanden en Zuid-Afrika. Tenslotte zal waar mogelijk gebruik worden gemaakt van reeds bestaande scripta en methodes uit Wrocław, teneinde overbodig werk te voorkomen.

Het in juni 1994 op initiatief van Brno opgezette Overleg neerlandistiek Tsjechië en Slowakije (ONETS) dreigt helaas te verzanden.⁹ Er zal worden getracht om het samenwerkingsverband nieuw leven in te blazen. Wat de sectie

---

⁸ Norbert Morciniec, *Zarys gramatyki niderlandzkiej* (Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego 1995, zesde druk) en Norbert Morciniec en kol., *Ćwiczenia do gramatyki niderlandzkiej*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego 1992, derde druk). De bewerking van het eerste werkje zal door Magdaléna Chládková geschieden, die van het tweede werkje door Eva Lautnerová.

⁹ Onets-bijeenkomsten werden tot dusverre eenmaal per jaar gehouden te Brno (18 november 1994), Praag (10 november 1995) en Bratislava (21 november 1996).

neerlandistiek te Olomouc betreft, hebben inspanningen van Edna Deudney ertoe geleid dat een fonds van de Nasionale Pers de Afrikanistiek in Tsjechië actief zal gaan ondersteunen, waarbij nadrukkelijk tevens het opbouwen van faciliteiten Afrikaans te Brno en Praag is bedoeld. Nauwe samenwerking met de Katedra filologiei niderlandzkiej te Wrocław is daarbij voorzien. In het kader van deze samenwerking werkt Bożena Czarnecka in het wintersemester van 1997 te Olomouc en zal Jerzy Koch in het zomersemester een periode te Olomouc verblijven. Het ligt in de bedoeling om deze samenwerking een formele basis te geven in de vorm van een bilaterale overeenkomst tussen beide faculteiten. Indien enkele met de grote afstand samenhangende financiële problemen bevredigend kunnen worden opgelost, zal in juli 1998 een soortgelijke overeenkomst met de Universiteit van die Oranje-Vrystaat te Bloemfontein worden ondertekend.

Mede met het oog op de reeds gememoreerde schepping van arbeidsplaatsen wordt een nauwe samenwerking met de Business School Nederland overwogen, teneinde de baccalaureaatsstudie op termijn tot een studie "Nederlands en Toegepaste Economie" om te bouwen.

Wij hopen dat de samenwerking niet tot Tsjechië beperkt zal blijven, maar in Midden-Europees verband kan worden uitgebreid. Daarbij wordt in eerste instantie gedacht aan samenwerking met de vakgroepen te Wrocław, te Wenen en te Boedapest. Voor het Afrikaans wordt daarbij gedacht aan uitbreiding van het reeds afgesproken project met de Nasionale Pers, voor het Fries aan ondersteuning van het onderwijs Fries door de Fryske Akademy en de provincie Fryslân.

Een heel speciaal samenwerkingsverband dat deels uit de middelen van de Visser-Neerlandiaprijs zal worden opgestart, betreft het initiatief van een groep studenten van de Karelsuniversiteit Praag, de Palacký Universiteit Olomouc en de Masaryk Universiteit Brno onder leiding van Eliška Boková (UK Praag) om een studentenoverleg neerlandistiek op te richten.

De groei van de neerlandistiek te Olomouc hing van een reeks toevalsfactoren aan elkaar. Het is een oud filosofisch probleem of het toeval wel bestaat en of niet veeleer sprake is van voorbestemming.¹⁰ De universiteit van Olomouc werd in 1573 door o.a. Nederlandse jezuiten opgericht en Nederland is qua karakter een calvinistisch land. Mede daarom is het passend om het congres op 26 oktober 1997 af te sluiten met een plechtige dankmis die in de universitaire kerk uit 1712 in het Nederlands wordt opgedragen door Jos Vercruyssen. De muzikale

---

10 Voor de hiermee samenhangende problematiek van de houding van Christenen tegenover toeval, lotsbestemming en predestinatie door de eeuwen heen zij verwezen naar het standaardwerk van Alistair McNeil, *Iustitia Dei. A history of the Christian doctrine of Justification. Vol. I – The Beginnings to the Reformation; Vol. II – From 1500 to the present day* (Cambridge, Cambridge University Press 1995–1996, reprint van de eerste editie van 1986) en de daarin genoemde literatuur.

omlijsting verzorgt daarbij de protestante Lucie Ceralová, lid van de Broedergemeente te Liberec en Petr Planý.

Als persoonlijke dankbetuiging wil ik deze tekst afsluiten met enkele strofen uit gezang 200 van het Tsjechische *Zpěvník (Liedboek der Kerken)* die hier tweetalig zijn weergegeven:

V tvé síle, Pane Bože můj,
všem bouřím vzdoruji
a mořem času v přístav tvůj
bezpečně doplují.

Ať hrozí temné úskalí,
neb děsí hlukot vln,
tvá moc vln hory poválí
a zachrání můj člun.

Mé kormidlo ty řídě sám,
utišíš přival pěn,
že dravým moře hlubinám
neklesne loď má v plen.

In uw krachten, o God mijn Heer,
kan ik de storm weerstaan
en kom ik over de tijdszee weer
behouden bij u aan.

Of mij een donker rif bedreigt,
of der golven zware slag,
de huizenhoge branding zwijgt,
als mij beschermt uw kracht.

Neem gij, mijn Heer, mijn roepen zelf,
en breng het schuim tot rust,
dat mijn scheepje niet in 't geweld
vergaat vlak voor de kust.¹¹

---

¹¹ Tenslotte werd bij gelegenheid van het congres aan de vertegenwoordigers van de secties neerlandistiek Bratislava (Abram Muller), Brno (Leopold Decloedt) en Praag (Zdenka Hrnčířová) een reproductie van het kofschip naar een afbeelding uit 1785 overhandigd. Laten we hopen dat het scheepje van de neerlandistiek te Olomouc en elders in de regio veilig bij een kwalitatieve en goed functionerende studie uit zal komen.

Bijlage 1 – Data van de neerlandistiek te Olomouc*Docenten*

1947–1951	Aimé van Santen
1951–1990	vacant. Volgens sommige gegevens zou er 1968–1971 een poging zijn geweest om het Nederlands herop te richten. Hiervan is echter in Olomouc niets naders bekend.
1990–1991	Wilken Engelbrecht
1991	Sara van Halsema
1992–heden	Wilken Engelbrecht (sinds 1995 als vakassistent en sectiehoofd)
1995–1997	Theo Puttemans (tweede lector)
1995–heden	Edna Deudney (Afrikanistiek)
1997	Bożena Czarnecka (gastlectrice uit Wrocław)
1997–heden	Magdaléna Chládková (assistente)
1997–heden	Eva Toufarová (extern lectrice)
1998–heden	Lianne Barnard (tweede lector)

Status

1947–1951	cursus Nederlands, lectoraat
1990–1993	vrije cursus Nederlands, lectoraat
1993–heden	"wereldtaal", vrije keuzevak voor alle studenten van de UP Olomouc
1995–heden	driejarige baccalaureaatsstudie als derdevakstudie met afstudeerrichting Afrikaans
1997–heden	vijfjarige magisterstudie als hoofdvak met afstu-deerrichtingen Afrikaans en Fries, tevens mogelijkheid tot het behalen van een pedagogische aantekening

Faciliteiten

1993–heden	deelname aan de examens Certificaat Nederlands als Vreemde Taal
1995–heden	proefproject Nederlands als schoolvak (Slovanské Gymnázium Olomouc)
1997	internationale zomercursus Fries o.l.v. Durk Gorter
1998	cursus methode <i>Spreken is zilver</i> o.l.v. Siel van der Ree

Studentenaantallen – Nederlands

1947–1951	onbekend
1990–1991	cursus: 8 studenten (1 niveau)
1991–1992	cursus: 7 studenten (1 niveau)
1992–1993	cursus: 16 studenten (2 niveaus)
1993–1994	vrije keuzevak: 27 studenten (3 niveaus)
1994–1995	vrije keuzevak: 25 studenten (3 niveaus)

1995–1996	bijvak: 12 studenten (2 jaren); vrije keuzevak: 8 studenten (2 niveaus)
1996–1997	bijvak: 16 studenten (3 jaren); vrije keuzevak: 12 studenten (2 niveaus)
1997–1998	hoofdvak: 36 studenten (2 jaren); bijvak: 10 studenten (2 jaren); vrije keuzevak: 32 studenten (3 niveaus)

Studentenaantallen – Afrikaans

1995–1996	4 studenten (1 niveau)
1996–1997	6 studenten (2 niveaus)
1997–1998	8 studenten (2 niveaus)

Bijlage 2 – Dankwoord van Wilken Engelbrecht op 25 oktober 1997 bij gelegenheid van de uitreiking van de Visser-Neerlandiaprijs

Vaše magnificence, pane děkane, pane proděkane,

dovolte mi, abych řekl nejdříve několik slov v nizozemštině jako poděkování jménem mým i jménem univerzity.

Geachte heer Kiedroń, mevrouw Venter, mevrouw de decaan,

het gebeurt niet alle dagen dat een buitenlandse universiteit de eer te beurt valt om de Visser-Neerlandiaprijs in ontvangst te mogen nemen. Ik beschouw deze prijs niet slechts als een bijzonder grote eer voor mijzelf, doch tevens voor de universiteit die het mij mogelijk heeft gemaakt om de neerlandistiek in haar breedste vorm alhier op te bouwen. Zonder de medewerking van de universitaire autoriteiten, van mijn collega's en studenten zou nimmer zijn bereikt wat nu gerealiseerd is.

Mede om deze reden heb ik besloten om tweederde van het bedrag dat aan de prijs is verbonden aan de Palacký Universiteit te laten overhandigen. Zij zal daarmee de uitgave van leermiddelen Nederlands financieren. Een eventueel resterend bedrag zal worden gebruikt om het studenteninitiatief van de studenten Nederlands van de universiteiten te Praag, Olomouc en Brno te ondersteunen. Zij zijn onze toekomstige generatie neerlandici en dergelijke samenwerkingsverbanden kunnen er in mijn ogen niet genoeg zijn. De studenten hebben reeds enige ideeën over de praktische verwezenlijking van dit plan en ik wens hun van harte toe dat deze plannen zullen slagen.

Geachte collega Kiedroń,

het is mij wel een heel speciaal genoegen dat het juist u is, die mij deze prijs namens het Algemeen-Nederlands Verbond overhandigt. Vergunt u mij dat ik derhalve enkele woorden in uw eigen taal tot u richt, al ben ik mij ervan bewust dat de uitspraak nogal te wensen overlaat.

Serdecznie pragnę podziękować profesorowi doktorowi Stefanowi Kiedroniowi za wszystkie słowa uznania skierowane pod moim adresem. Fakt, że nagrodę wręczył przełożony Katedry filologii niderlandzkiej z Wrocławia przydaje temu wydarzeniu w moich oczach szczególnego znaczenia. Między naszymi oddziałami istnieją bowiem od kilku lat bliskie kontakty. Mam nadzieję, że w przyszłości nasza współpraca będzie się rozwijać równie pomyślnie i intensywnie.

Raz jeszcze dziękuję przyjaciołom i kolegom z Wrocławia oraz wszystkim tu obecnym zaprzyjaźnionym niderlandystom z Polski.

Rest mij nog om mijn dankwoord te beëindigen.

Vaše magnificence, vážení kolegové,

bez Vás bychom tu dnes nestáli. Je význačné, že právě kolega z vratslavské univerzity dostal za úkol, aby mi předal tuto cenu, cenu, která není jenom významáním pro mou osobu, nýbrž rozhodně také pro naši univerzitu. Proto bych zde rád ještě jednou poděkoval panu profesorovi Ludvíku Václavkovi a paní docentce Lucy Topoľské, kteří na první místě umožnili rozvoj nederlandistiky na naší univerzitě. Doufám, že jsem nezklamal důvěru, kterou mi univerzita dala, a že se nederlandistika na naší univerzitě bude i v budoucnu nadále rozvíjet.

Chtěl bych skončit pozdravem paní profesorce Nechutové, děkance brněnské Filozofické fakulty.

Milá paní profesorko,

jsem vděčný za to, že jste dnes přítomna na tomto místě, i když máte tolik jiných povinností. V minulosti jsme často diskutovali o rozvoji nederlandistiky jak v Olomouci, tak v Brně. Přeji Vám hodně úspěchů s vybudováním nederlandistiky na Vaší fakultě, na které bylo včera zahájeno bakalářské studium nizozemštiny jako třetího oboru, a to jistě na první místě Vaší zásluhou. Mohu Vás ujistit, že olomoucká sekce nederlandistiky bude i v budoucnu pomáhat, kde bude moci, stejně jako brněnská fakulta po válce a po revoluci pomohla zdejší fakultě.

